

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 200 Lei
Félévre . . . 100 Lei
Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETMÉNYEK DIJA:

milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
25 Lei.

Felelős szerkesztő: Szini Lajos.

Megjelenik vasárnap reggel.

Kiadótulajdonos: Márk István.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 34.
(Sándory-ház.)

Kéziratokat esütörtök estig
fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

GYERGYÓ

A belpolitika eseménye

kétségtelenül a már meghiusultnak vélt kölcsön utolsó pillanatban sikerült megkötése. A kölcsönszerződés aláírásával egyidejűleg elmúlt a veszedelem, amely a kormány feje fölött utóbbi időben állandóan ott lebegett. A hatalom közeli átadásának veszedeleme.

A siker ha súlyos áldozatokat követelt is, tényleges sikere az uralkodó pártnak, amely helyzetét a belföldön s tekintélyét a külföldön megerősítette.

A kölcsön összege az 1325 millió francia frank, ha számra nagyot mutat is nem olyan rettenetesen sok pénz, amely az országot egyszeribe Kánaánvá változtathatná. Románia évi 32 milliárdos költségvetésének egynegyedét teszi ki mindössze s áldását csak az esetben érezteheti, ha felhasználása a legbecsületesebben történik meg.

Románia eljutott már a tékozló fiu megbízhatóságáig, akin hosszas könyörgésre olyasféle gondolatokkal segíthettek most jóakarói, hogy: tegyünk még egy utolsó kísérletet.

Szavának áll-e végre és megjavul-e legnehezebb sorsa idején?!

Mert kölcsönöket felvenni s azoknak évekig még kamatját sem fizetni, kényelmes álláspont adós szempontjából, de cseppet sem bizalmat gerjesztő a hitelezők szemében.

— „Ha terhesek is a kölcsön feltételei — közli egyik szakiró — okos és bölcs gazdasági program szerinti felhasználással elviselhetővé lehet tenni, céltévesztett elherdálás esetén a pénz hamar elfogy és megmarad a teher. A kölcsön megkötésének a tényében az a legfontosabb, hogy milyen gazdasági politika következik utána?”

A kölcsönszerződés világosan kimondja, hogy a kölcsönből 200 millió francia frankot a jelzáloghitelintézet felállítására, 250 milliót az államvasut számára, 200 milliót a kincstári tartozások rendezésére, 205 milliót (1250 millió lej) a mezőgazdasági adósságok konvertálására kell fordítani. Végül 220 milliót (1320 millió lej) utépítésekre.

Ha a kormány a kölcsönszerződésben vállalt feltételeket becsületesen teljesíti, ha a felsorolt összegeket ténylegesen is a felsorolt célokra fordítja, akkor a kölcsön a borzalmas gazdasági válságon enyhíteni fog.

Egyetlen célt figyeljünk csak meg, az utak építését. Mindenki által köz tudott, hogy utaink milyen állapotban vannak s az is, hogy új utakat is kell építeni. A legjobb alkalom nyílnék ennek megvalósításával közmunka alkalom teremtésére s a munkanélküliség enyhítésére.

1200 millió lej esnék a jelzáloghitelintézet felállítására, 1250 millió a mezőgazdasági adósságok konvertálására.

Mind olyan célra adták a kölcsönt, aminek megoldása a legégetőbb s valamennyi együtt az országot, ha nem is sok levegőhöz, de levegőhöz juttatná.

Csak attól félünk, a kormány az egykori diák hibájába talál esni, aki

az apjától könyvekre kapott pénzt édességekre költötte el.

Ha ez a szomorú eset következne be, akkor megérett az ország arra, hogy a külföld bizalmának utolsó szikráját is örökre elveszítse. Saját akarata ellenére boldogítani ugyanis valakit, még nem sikerült.

(is.)

A Gyergyói Sport Egylet közgyűlése.

Március hó 8-án, vasárnap délután tartotta a Gy. S. E. ideai tisztújító közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett.

Dr. László Dezső kamarai képviselő, egyesületi elnök lendületes beszédben mutatott rá az egyesületnek a három utolsó esztendőben úgy erkölcsi, mint anyagi téren elért nagy eredményeire. E három esztendő alatt vette meg az egyesület 170.000 lejért az új sporttelket, épített két új tennispályát. Sportteljesítményeivel pedig úgy a tennisz, mint a műkorcsolyázás terén országos viszonylatban is nevet szerzett magának. E kiváló eredmény kivívásában a választmány tagjai mellett főképp a szakosztályi elnökök: dr. Gaal Alajos, mint a tenniszszakosztály elnöke és dr. Csiky János, mint a jégszakosztály elnöke érdemelnek köszönetet. De dr. Benke Antal volt polgármesternek is hálás köszönettel tartozik az egyesület, amiért a róla elnevezett kupát alapította. További komoly munkára s a sport önzetlen szeretetére hívja fel a tagok figyelmét.

Dr. Sándory Mihály titkár és Madaras István pénztáros jelentései után a szakosztályi elnökök tartanak beszámolót.

Dr. Gaal Alajos, a tenniszszakosztály elnöke részletesen ismerteti a múlt szezon eseményeit.

Beszámol a dr. Benke kupaküzdelmekről, a kolozsvári és szászrégeni szép eredményekről. Névszerint említi meg legjobb játékosainkat: Liebl Editet, ki az utolsó kupamérkőzésen fényesen kitüntette magát, a Zárug Lenesi—Barabássy Bakkó párt, Balázs Ilit, Jakabffy Elzást; férfiak közül: Weinstein Ferencet, Sonnenklart, Bazilidesz Tibit, Lázár Mityut, Zárug Pistát és másokat. Javasolja, hogy az eddigi öt székely város mellé vegyék fel hatodiknak Marosvásárhelyt is, mert így a kupaküzdelmek még nívósabbak lesznek.

Ezután a jégszakosztály elnöke, dr. Csiky János tartja meg beszámolóját. Bár a szakosztály sokkal mostohább viszonyok között dolgozik, mint a tennisz, hiszen megfelelő pályával sem rendelkezik, mégis figyelemre méltó eredményeket tudott felmutatni az utolsó három év alatt.

Nemcsak korcsolyázóinak a számát háromszorozta meg három év alatt, hanem olyan ver-

senyző gárdát nevelt, amelyik országos viszonylatban is feltűnést keltett. Elég megemlíteni, hogy Elzenbaum Laci múlt évben megnyerte Csikszereda férfi műkorcsolya bajnokságát. A tavalyi kolozsvári kerületi bajnokságokon Elzenbaum Laci második, Dobribán Árpád a harmadik helyre küzdötte fel magát. Az idei brassy országos bajnokságokon pedig a Jakabffy Elza—Elzenbaum páros a negyedik helyet verekedte ki magának Brassó, Marosvásárhely előtt.

Továbbfejlődéshez azonban feltétlen szükséges új jégpálya létesítése, ahol a gyorskorcsolyázást, jég-hokkit és jégtenniszt is be lehet vezetni.

Dr. Csiky beszámolóját azzal az indítvánnyal végzi, hogy a közgyűlés hatalmazza fel a választmányt az új jégpálya terveinek és költségvetésének elkészítésére. A Korcsolya Egylet két év múlva 50 éves jubileumához érkezik s ezt a nevezetes évfordulót már az új pályán kellene országos keretek között megünnepelni.

Dr. Gaal indítványozza, hogy a jégszakosztály is azonnal lépjen be az Országos Korcsolya Szövetségbe.

Dr. Csiky a közgyűlést felvilágosítja, hogy az Országos Korcsolya Szövetség most van megalakulás alatt, még elfogadott alapszabályai nincsenek s ilyen körülmények között a belépést egyáltalán nem tartja alkalmasnak. A közgyűlés dr. Csiky jelentését helyeslőleg tudomásul veszi.

Dr. Nagy Lajosné a vigalmi bizottság jelentését adja elő. Megemlékezik a rendezett bálokról és multságokról, melyek kivétel nélkül jól sikerültek.

Melegen csatlakozik dr. Csiky indítványához, hogy az Egyesület 50 éves fennállását a helyi kereteket meghaladó országos jellegű ünnepségek között kell emlékeztetessé tenni.

Közgyűlés a jelentést megelégedéssel és a vigalmi bizottság agilis vezetőjének, dr. Nagy Lajosnénak kifejezett köszönettel veszi tudomásul.

Dr. Gaal Alajos indítványozza, hogy a közgyűlés válasszon jegyzőt, aki az egyesület és szakosztályok levelezését intézze.

Elnök felvilágosítja, hogy a tisztviselők száma az alapszabályban van lefektetve és ki nevezésük a választmány feladata.

A közgyűlés az egyesületi díjak és taxák megállapítását a választmányra bizza.

A közgyűlés köszönetét és elismerését fejezi ki elsősorban az elnök, azután a választmány minden egyes tagja és az egyesület tisztviselői iránt.

Elnök bejelenti a választmány és tisztikar lemondását. Tovább folytatja a közgyűlés vezetését korelnöki minőségben.

A közgyűlés a lemondást tudomásul veszi, felmentvényt megadja.

A következő három évre egyhangulag választmányi tagokul választja dr. Nagy Lajosné urnőt, dr. László Dezső, dr. Gaal Alajos, László Antal, dr. Csiky János, E. Deér Kálmán, dr. Benke Antal, Weinstein Ferenc, Brósz Alfonz, dr. Lukács Tamás és Zárug Aladár urakat.

Felügyelőbizottsági tagokul közgyűlés egyhangulag megválasztja Bajna András, Davidovits István, Vákár László és Ávéd Gerő urakat.

Indítványok során dr. Gaal előterjeszti, hogy az egyesület pályáira csak egyesületi tag vagy vendége léphessen be.

Közgyűlés az indítványt elfogadja és részletes kidolgozását a választmányra bizza.

Elnök a megjelenésért az egyesület tagjainak köszönetet mondva, a közgyűlést bezárja.

A közgyűlés közönsége dr. László Dezső elnök lelkes ünneplése közben oszlik szét.

Vágott és cserepes virágok, vetőmagvak
legolesőbb bevásárlási helye

Floraria NARCIS virágüzlet

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós
Főter 10. (Kahan-nyomda mellett.)

Ugyanitt készülnek a legválasztékosabb
izléssel alkalmi csokrok, diszkosarak, koszoruk; asztal, terem és templomdiszítések
s minden, a kertészet és virágkötészet körébe tartozó munkák.

Vidékre is gyorsan és a legpontosabban
kiszolgálva, szíves pártfogást kérünk.

Az „Erdélyi Fiatalok“ előadóestje.

A romániai magyar főiskolások folyóirata, az „Erdélyi Fiatalok“, kolozsvári és belső erdélyi nagysikerű előadóestjei után székelyföldi előadó körutat rendez.

Az „Erdélyi Fiatalok“, amely gazdasági és kulturális programjával a reális magyar egységet és a falu-munkát lelkesen propagálja, az új nemzedék, az erdélyi magyarság jövőjének orgánuma s így ma a legnagyobb érdeklődés kíséri útját.

Gyergyószentmiklósi előadóestje március 25-én, Gyümölcsoltókor lesz s munkatársainak legjobbjai tartják.

Addig is, amíg közelebből részletes programot hozunk, előre felhívjuk olvasóink figyelmét erre a nevezetesen ígérkező dátumra.

„Ez az ifjuság semmiben sem hasonlít az elmúlt idők fiatalságához. A szemüket gond fátyolozza, arcuk komor, lépteik sulyosak; ennek az ifjuságnak csak egy programja van: a munka.

Mások az eszményeik, a terveik, az álmaik, a sorsuk, a hitük. Öntudatos erdélyi magyarok. Érzik az idők hivatását.

Tudják, hogy ők az erdélyi magyar jövő, hogy őrállók, akiket a sors rendel őrhelyükre és halállos bünt követ el faja ellen, aki könnyelműen elhagyja őrhelyét“. Gyergyószentmiklósi előadóestjükön László József, B. Bánay László, Debreczeni László és a világot máris beutazott Balázs Ferenc szerepelnek komoly előadásaikkal. S hogy a komolyság mellett műpártoló közönségünk változatos esetet élvezhessen végig, helyi nagyszerű szereplőink közül csatlakoznak a műsor nivójának emeléséhez. Liebl Editke erdélyi költők műveiből ad elő, Málnássy Antal régi székely dalokat énekel zenekísérettel s kitűnő filharmonikusaink (Vajda Böske, dr. Nagy Endre, Vajda László, Vákár László) szerepelnek klasszikus számokkal.

Prológot mond a nagyszerű Márton Áron püspöki titkár, volt hittanár, hacsak halaszthatatlan teendői elengedik Fehérvárról előbbi kedves hallgatói körébe.

Igazságot és méltányosságot követelünk!

Hozzászólás a gazdasági kamarai jelölésekhez.

Csikszereda, márc. 13.

Olyan, elég autentikus hírek keltek szárnyra az e kő 7-én tartott mezőgazdasági kamara igazgató-választmányának üléséről 3 tisztviselői és egy szolgai állásra való ajánlással kapcsolatosan, amelyek mélyen sérthetik a kamarai intézmény jó hírnevét, presztizsét már születése első heteiben.

Ugyanis: ki sem heverte még a kamara azt az önébzezt tulajdonképpen, melyet a csiki gazdasági egyesület halálraitelésével okozott, előlkvén magától a segítő kezét s kirugván maga alul a talajt, kamarai szerve, az igazgató-választmány, más sulyos hibába esett.

Nem ismertette az ülés vezetője az egyes pályázatok minőségét — hogy melyek minő képesítettséggel rendelkeznek — apróra és részletesen. Nem adta képét esetenként az egyes pályázók „kálváriás“ vagy kálvária-mentes életútjának, hanem csak általánosságban előterjesztette a pályázókat állásról-állásra.

Erre aztán következett a titkos szavazás.

Német a németre, keresztapa a keresztleányára, hivatalnoktárs a kollegájára s a jóbarát jóbarátja protezsáltjára és így tovább szavazott.

Eredménye? Az eredmény megfelelt a szavazási eljárásnak. Első helyre ajánltatott olyan is pl., akinek alig van valami képesítése. Apja nővére tisztviselő s ő is az akar lenni. Három állás egy családban! Ezzel szemben a legjobban képesített és állását elveszített kálváriás, elbukott.

Más esetben sem érvényesült a kálváriás családfenntartó egyformaképesítésű pályázó társával szemben, 2-ik helyre ajánltatott. Egy szóval az állásokra történt ajánlások nem felelnek meg a tárgyilagos szellemnek, nem legfőképp a ka-

mara becsületes célkitűzésével kapcsolatos közérdek hűségese szolgálatának.

Eme bajokon segítenie kell a közgyűlésnek és pedig a következő elvek szerint:

1. Egyforma képesítés esetén az állását vesztetté az előny.

2. Más állásból pályázó nem választható. Aki egyszer el van helyezve, adjon helyet a „ninesenes“ szenvedőknek.

3. Ily tisztviselővé csak az választható, aki képesítettséggel messze tulszárnyalja társait.

Ime, T. közgyűlés, ezen elvek fogantatását követeljük, mert ezzel felel meg az igazság és méltányosság követelményeinek.

Pályázók.

Csiki székely művészek fényes kitüntetése.

A Magyar Képzőművészeti Társulat most rendezte Budapesten hetvenéves jubileumi kiállítását a közönség rendkívüli érdeklődése mellett A kiállításon a magyar festőművészek és szobrászok legkiválóbbjai vettek részt. Ilyen nagyméretű kiállítás rég nem volt Budapesten. A jubileumi kiállítás alkalmából két előnyösen ismert, sokszor kitüntetett csiki művésztünk nagyszerű kitüntetés érte, mert a Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása díjainak bíráló bizottsága Lukács György dr. v. b. t. t. elnöklete alatt tartott titkos ülésében a társulat jubiláris nagydíját egyhangulag Siklody Lőrinc és Márton Ferenc „Petur bán“ című közös szoborművének ítélte oda. E nagy dícsőségből ránk, székelyekre is esik egy kis fény, mert mindkét kiváló művész itt született és itt végezte alsó- és középiskoláit.

A csiki művészeink örvendetes sikerével kapcsolatosan rátérünk most Márton Ferenc sok századokra szóló örökbecsű alkotására, a szegedi fogadalmi templom mozaikképeire. Dr. Elthes Gyulának e tárgyban írott nagyszerű cikkét ez ideig térszűke miatt nem tudtuk leköszölni. Most, amikor fenti hírünk ismét aktualitást ad annak, hogy Márton Ferenc művészetéről beszéljünk, elevenítsük fel a szegedi fogadalmi templom mozaikjainak is örök értékű művészi sikerét.

A szegedi fogadalmi templom felavatása. Márton Ferenc festőművész nagy sikere.

Az 1879-iki szörnyű árvíz alkalmával, mikor a Tisza az egész Szegedet elpusztította, a város közönsége szent fogadalmat tett, hogy az Isten tiszteletére templomot épít és a tudománynak csarnokot emel.

Félszáz esztendő kellett ahhoz, hogy Szeged közönségének fogadalma valóra váljon.

Ma egy méreteiben páratlan, művészi és kulturális értékeiben nagyszerű fogadalmi templom, az egyetemi épületek és az iskolák, a paloták fényes sorai bizonyítják, hogy a fogadalm testet öltött, Szeged romjaiból felépült és a fejlődő nyugateurópai nagyvárosokkal egyenrangú lett.

De többet is jelent az ujjáépült Szeged s csodálatos szépségű temploma. Hirdeti annak a kilencszáz esztendőnek viharvert történetét, amely a magyar nemzet honalapításával és a keresztény egyház dicső multjával szorosan összefügg. Csanád verte le e helyen a pogányokat és Gellért, az első csanádi püspök, hintette el a Tisza—Maros szögén a keresztény tanokat és a nyugati kultúra legelső termékeny magvait.

A hazafias, hithű és istenfélő szegedi népnek — melyet Kossuth „nemzetem büszkeségének“ nevezett — országos örömmünnepe volt a székesegyház felavatása, mely napon mély áhitattal és rendithetetlenséggel rebegett hálát a magyarok mindenható Istenének.

Üzleti könyvet

jó papíron, tartós

vászon kötésben

csak a

Sándor

könyvkereskedésben kaphat

A templom művészi kiképzéséről hasábo- kat lehetne írni. Ezuttal csupán csikszentgyörgyi Márton Ferencről akarunk röviden megemlékezni, aki mozaikképeivel élete legnagyobb sikerét érte el és nevét minden időkre beírta a magyar képzőművészet aranylapjaira.

Márton Ferenc tizenkét apostolát aranyéremmel tüntették ki s e rendkívüli sikere folytán Szeged városától még több és nagyobb megbízásokat kapott a fogadalmi templom részére. Ezek között méreteiben és művészi értékében legnagyobb a templom szentélye felett óriás magasságban elhelyezett mozaik, amely egy magában a városnak 95.000 pengőjébe (circa 3 és fél millió lejbe) került és a templom legkiemelkedőbb művészi alkotása.

A mozaik azt a jelenetet ábrázolja, ahogy az Atya- és Fiúisten angyalok csoportjától körülvéve, Szent István koronájával megkoronázza Magyarországot védőasszonyát, a Boldogságos szűzet. Már a méretek is impozánsak. Három méter és husz centiméter magas a két ülő Isten-alak, valamivel kisebbek az álló angyalok s ezeknek az Istenarcoknak láttára fenséges érzés fogja el az embert.

Az egész kompozíció a legnagyobb elképzelésű és csodálatos színpompájú. Ragyog a képen a mozaikba tervezett arany, a glóriák fénylenek, az Isten személyek palástjait magyar ornamentikával díszítve, ez az ornamentika azonban nem sablonos és megszokott, hanem minden egyes egyede át van szűrve az alkotó művész temperantumán. A többi díszítmény is teljesen magyar s mindez egy pillanatra sem groteszk, nagyzó, vagy erőszakolt. Spontán elképzelés, egy gyökeresen magyar művészléleknek ösztönös kiömlése.

Márton Ferenc alkotásairól Pipics Zoltán dr. műkritikus ezt írja (jobb, ha másokat engedünk beszélni, nehogy lokálpatriotizmussal valóldjanak meg bennünket):

Már a homlokzat fülkés architrávja felett feltűnik Márton Ferencnek pompás tizenkét apostolmozaikja, amelyek markáns jellemző erejükkel, nagy stilizáló készségükkel és dekoratív színpompájukkal emelik az első benyomás erejét.

A hatás még csak fokozódik a szentélyben, ahol a főoltár félkörű apszisában ugyancsak Márton Ferenc hatalmas falfelületen használta ki a ragyogó, színes üvegszemecskék bámulatos királyi pompáját. A szent koronát tartó Atya- és Fiúisten emberfeletti méretű, trónoló alakja s a körülöttük csoportosuló gyönyörűen stilizált, álló és térdelő angyalok serege a csillogó kék, lángoló vörös, mélytűző zöld s a vakító arany mozaik szín- és fényözönében jelesen szerűen tűnik elő és archaikus stílusukkal harmonikusan illeszkednek bele a templom hangulatába. Mesterüket művészetének lendülete, nagyvonalúsága, magyar temperamentuma és érzésvilágának mélysége egymagában is ilyen monumentális egyházművészeti feladatok megoldására predesztinálná. Márton munkáját azonban az intuición és az egyéniséggel adott belső rátermettségén kívül az ilyen roppant technikai problémáknál elengedhetetlen mesterségbeli tudás és komponáló készség is jellemzi. Mert elérni azt, hogy egy freskó, vagy mozaik a műteremből 2—3 emeletnyi magasságba felvive is úgy hasson a szemlélőre, hogy képzetkeltő erejéből ne veszítsen: olyan rutint, dimenzióérzéklet, a dekoratív stílusnak, a rövidüléstán s a színhatás törvényeinek olyan ismeretét követeli, amelyet hasonló feladatokban ugyancsak szükkölködő korunkban csak a tehetség magyarázhat Márton alkotásában.

Ugyancsak Márton munkája a szentély menyezetének magyaros Madonnája s a főhajó négy kiérlelt szent alakja, valamennyi freskótechnikában.

Márton Ferenc dícsőségből reánk, székelyekre is háramlik egy kis fény. Ott tanult ő is a csiksomlyói gimnáziumban s bizony-bizony mondom, hogy ilyen magasságba tisztán csak őstehetségével, párját ritkító vasakaratával és minden akadályt leküzdő szorgalmával emelkedett. Ma sincs akadály előtte s ha van, arra azt mondja: Sem-sem, semmisen!

Elthes Gyula dr.

Szüllő csehországi magyar szenátor Londonban meglátogatta Scotus Viatort.

Szüllő Géza, csehszlovákiai szenátor, a kisebbségi kérdés kiváló hírű szaktekinthelye, a napokban Londonban járt. Mint minden esztendőben, az idén is végiglátogatta Európát és keresi az alkalmat, hogy azokkal, akiknek a kisebbségi kérdésekben valóban szavuk és súlyuk van, érintkezést találjon.

— Londoni tartózkodása legérdekesebb epizódja, látogatása Seton Watsonnál, akit Scotus Viator néven ismer a világ. Erről a látogatásról így nyilatkozott a többiek közt:

— Teljesen tisztában vagyok Scotus Viatorral s az ő meggyőződésével. Én tehát nem akartam őt sem meggyőzni, sem legyőzni, sem a véleményét alapjaiban megváltoztatni.

Az igazi angol ember szokása az, hogyha egy dolgot megragad, akkor annak — ha török, szakad — a végére jár és el nem ereszti egy életen keresztül; ezzel a gondolatával él és hal.

— Scotus Viator a nemzetiségek szabadságát követelte azelőtt, azért harcolt és verekedett. Konzekvens cselekedet tehát tőlem, ha én, aki ugyancsak a nemzetiségek, a kisebbségek szabadságának védelmezéséért küzdök, felkérem őt, hogy küzdjön ő is azért az elvért, amelyért régebben verekedett. Elvem, amit Csehországban hirdettem s hirdetek ma is: vagy etnográfiai alapon kell megcsinálni az új országokat, megteremteni az államokat, — ha úgy véljük, hogy ez adja meg Európa boldogulását — vagy pedig erre nincsen szükség s akkor nem szabad megbüntetni azokat az államokat, amelyek nem az etnográfiai egység alapján állnak. Miután azonban ennek az elvnek a hirdetése ma már „eső után köpenyeg”, nekünk ma a jövőbe kell tekintenünk.

— Volt alkalmam minden tekintetben kifejteni nézetemet Scotus Viator előtt, akivel körülbelül másfélóra hosszat beszélgettünk minden kérdéssről, amely mindkettőnköt érdekel. Scotus Viator megígérte, hogy legközelebbi csehországi látogatása alkalmával — minden két évben európai körutra indul — felkeres engemet s akkor folytatni fogjuk a diszkussziót. Scotus Viator professzor ur tipikus szobatudós, aki azt, amit észrevesz és lát: jól látja. Kétségtelen azonban, hogy azonkívül, amire ő tekint és néz, még sok minden összefüggésben áll a közös kérdéssel. Ezeket azonban sem jól sem rosszul, de egyáltalán nem látja Scotus Viator és ez megakadályozza abban, hogy a kérdéshez valóban objektíven szólhasson hozzá és valaha is objektíve ítélhesse meg a kisebbségek helyzetét Európában.

Az elmúlt hét eseményei.

Belföld.

Burileanu bankkormányzót, aki állítólag nehézségeket gördített a külföldi kölcsön megkötése elé, menesztették a Nemzeti Bank éléről s helyébe Angelescu volt belügyi államtitkárt nevezték ki, akinek megbízatása, az eddigi szokásoktól eltérően, hat évre szól.

Titulescu, londoni nagykövet végre hazaérkezik. Egyidejűleg Maniu pártelnök is hazaútazik végre Popovici pénzügyminiszterrel. A kölcsön sikeres megkötése után is tartja magát a kormány átszervezésének híre. Popovicinak ezek szerint föltétlen távoznia kell, mert a kölcsön megkötése körül önkényesen járt el.

Mária királynő és Ileana hercegnő jövő héten rokonaik látogatására hosszabb külföldi utra indulnak Jugoszláviába, Németországba, Belgiumba és Angliába.

Duca, a liberális párt elnöke a külföldön is harcot kezdett a kormány ellen s egyik bécsi lapban cikket írt. Kifejti ebben, hogy sem Maniu, sem Mironescu nem értenek a kormányzáshoz. Egyedül a liberális párt az, amely felkészülten, kidolgozott és célravezető programmal veheti át újra a ország kormányzását. A többi politikai párt erőtlén.

A vasuti vezérigazgatóság a jassii üzletvezetőségtől negyven fontosabb hatáskört betöltött vasuti tisztviselőt elbocsátott s helyükre katonákat nevezett ki.

Goga kijelentése szerint az antiszemita mozgalmakért a mindenkori kormány a felelős. Ez a mozgalom annyira elhatalmasodott már, hogy csak egy vaskezü kormány törheti le.

Calianu vezérigazgató, akit a kisebbségi iskolák inspectorává nevezték ki Balázsfalva székhellyel, átvette hivatalát.

Vaitoianu generális interpellációt intézett a kormányhoz, amelyben azt kérde, hogy mire költötte el azt a hétszáz milliót, amit a nyugdíjpénztárba kellett volna befizetnie, de nem fizetett be. Ezért nem tudja fizetni a nyugdíjpénztár a nyugdíjalamizsnakat.

Forturescu asszonyt, egy szépségéről közismert bukaresti orvosnőt három ismeretlen férfi, rendelője bejáratánál megtámadott és úgy összevert, hogy súlyos sérülésekkel kellett ápolás alá venni.

Külföld.

A magyar fővárosban hóvihár és jégeső volt. Nagykamizsán és környékén a hófergeteg miatt a forgalom megszűnt. A mindennűnen befutó jelentések szerint Európaszerte nagy hideg uralkodik.

Bécsben a hófúvás mindvégig tart. Páris teljesen behavazott. Belfortban a vasuti közlekedést megállította a hó. A francia Alpeseben hatalmas földcsuszamlások vannak. Bazelben ötezer tonnányi sziklatömeg zuhant a völgybe és számos házat rombadöntött. Berlinben a hó és fagy miatt számtalan baleset volt. Angliában sok helyen megszakadt a telefon és távíró forgalom.

Apponyi Albert gróf, a nagynevű magyar politikus, aki jelenleg Afrika északi részében utazgat, május 29-én tölti be életének 85. évét. Apponyi 59 éve tagja a magyar törvényhozásnak és ebből 50 éve a jászberényi kerületet képviseli. Születésnapja alkalmából országos ünnepségekben fogják részesíteni.

A francia-olasz flottaegyezmény szövegét közzétették. Az egyezmény szerint Franciaország és Itália 1936. végéig két-két olyan hadihajót építhet, amelynek tonnamennyisége nem haladhatja meg a 23 333 tonnát. A hajó fegyverzetében nem szerepelhetnek a tizenkét hüvelykes ágyuknak megfelelő nagyobb lövegek. Olaszország és Franciaország az új hajók elkészülésének arányában helyez üzemén kívül a régi hajókból.

Belimarkovics tábornok, zágrábi katonai térparancsnok vezetésével direktorium alakult azzal a feladattal, hogy vaskézzel megfojtsa a horvát nemzeti törekvéseket. A direktorium elhatározta, hogy mindenáron elteszi láb alól a horvátság nemzetiségi eszméinek propagálóját. Így Sufflai után állítólag többen sorra kerülnek. Ezek között kimondták a halálos ítéletet a titkos direktoriumban: Pribiesevice, Macsekre, Vilderre, Perarra, Budakra, Trumbicsra.

Dietrich, német birodalmi pénzügyminiszter hosszabb nyilatkozatot adott a sajtónak Németország pénzügyi helyzetéről. A miniszter szerint szociális tekintetben Németország 1923—24 óta a legsúlyosabb telet az idén élte át. Mindenre ránehezedik a költségvetés terhe, melyet a jóvátételi összegek beállítása tesz elviselhetetlenné.

A legsúlyosabb feladatok elé azonban Németországot is a munkanélküliség problémája állította, melyet semmiféle erőfeszítéssel megoldani nem lehetett. Ma pedig már a munkanélküliség kérdésében az a helyzet, hogy a jelenlegi négy és félmilliónyi munkanélkült még ellenőrizni sem lehet.

A beduin törzsek újból véres támadást intéztek az angol csapatok ellen, melyeknek katonasága nagyobb részben benszüllöttekből kerül ki. A transjordániai csapatok ellenállásán azonban megtört a beduinok újabb támadása s az ütközetekben mindkét fél sok halottat és sebesültet veszített.

Az indiai hatóságok eddig kereken ötezer indiai felkelőt bocsájtottak szabadon a Ghandival kötött egyezmény értelmében. Egyébként nagyban folynak azok a munkálatok is, melyek az új indiai alkotmány kidolgozására irányulnak.

Borzalmas földrengés dulta fel vasárnap reggel Szerbia déli részét. Különösen Üszküb vidékén végzett rettenetes pusztítást a földrengés. Szombat éjjel 2 óra körül már érezhetőek voltak kisebb földremlökések, azonban ezek nem voltak katasztrófális jellegűek. Vasárnapra virradó éjjel azután olyan hatalmas erővel ismétlődtek meg a földremlökések, hogy a házak egymásután dőltek össze.

A Vardar folyó és Demir Kupja vidékén pusztított teljes erővel a földrengés. Házak, templomok, középületek omlottak össze.

A hivatalos jelentések szerint 200-ra tehető a halottak száma, 800-ra a sebesülteké és közel 2000 ház omlott össze.

Bethlen Margit grófnő, Bethlen magyar miniszterelnök felesége a Halászbástyán sétált, közben oly szerencsétlenül csuszott meg, hogy egyik lába bokájában eltört. A közelben posztoló rendőrszem és egy arra haladó külügyminiszeri tisztviselő vették észre a balesetet és Bethlen Margit grófnőt azonnal autón lakására szállították.

Óráat és ékszert javít

szakszerűen és jutányos árban

STEIN

31

órás és ékszerész Járásbírássággal szemben.

RÁDIÓHIREK.

(Budapest, péntek délután 4 óra.)

— A szolnoki gyilkosság ügyében szenzációs fordulat történt. A vasuton bóröndben talált női hulláról megállapították, hogy az Nagy Margit holttestével azonos.

Nagy Margit régóta viszonyt folytatott Schreiber Tamás nevű egyénnel. A kéjgyilkosság gyanúja megdőlt. A boncolás kiderítette, hogy a nő áldott állapotban volt s gyilkosa azért akart szabadulni tőle, hogy ne kelljen elvennie. Diamant Béla ékszerész határozottan felismerte a rekonstruált hullát.

A gyilkossággal gyanúsított Schreiber kokainnal és hamis utlevelekkel kereskedett. Utóljára is 8—10 hamis utlevél volt nála s valószínű a feltevés, hogy hamis utlevéllel külföldre szökött.

Egy Teleki-téri zsibárus felismerte a bóröndöt, melyet tőle a fényképen előmutatott egyén vásárolt, aki Schreiberrel azonos.

Budai László taxisoffőr ugyancsak felismerte Schreiber képén azt az embert, akit kedden az állomásra vitt. A gyilkosság Budapest Csikágó nevű hírhedt városrészében történt.

— Dombóvár—Kaposvár környékén, tovább tart az áradás. Több száz hold rét, sok ház és major víz alatt áll.

— Livornóban meghalt a dúsgazdag Patt, egy ir család utolsó sarja, aki 120 millió lírát kitevő vagyonát a pápára hagyta.

— Anglia legnagyobb vasúttársasága, a Déli vasut kimondta, hogy építkezéseihez ezentúl orosz fát nem használ fel.

Felhívás!

A LEMNUL cég (volt Charap-féle gyár)
közli, hogy **bérvágásokat elvállal** minden mennyiségben. **A vágás díja 70 Lei**
köbméterenkint, vagy résziben az egyharmadáért.

HIREK.

Laurentzi Viktor meghalt.

Laurentzi Viktor gyergyószentmiklósi szalodatulajdonos életének 51-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt március 7-én. Temetése hétfőn délután volt őszintén megnyilvánult óriási részvét mellett. A megboldogult a régi jó-hirnevű Laurentzi szálloda és étterem vezetését 1919. évben vette át.

A meneküléskor teljesen kifosztott épület ekkor lakhatatlan volt, a katonaság volt ott elhelyezve, s ezek még az ablakokat is leszedték. Ily állapotból emelte azt ki, tette lakhatóvá. Az összes szállodai szobákat teljesen rendbe hozta, átfestette, új berendezéssel szerelte fel, kitartó és szívós szorgalmával visszaállította a Laurentzi-szálloda jó hírnevét, mely ma is az egész országban, mint a legelső szállodák egyike szerepel.

Dacára súlyos betegségének, mindig a szálloda fejlesztését igyekezett előre vinni s még tavaly is betegen mintegy 300.000 lej befektetéssel nyolc garagot építtetett, színháztermét átalakíttatta, átfestette, melléképületeket emeltetett, betonoztatott, autóbust állított be s általában igyekezett megszerezni minden kényelmet vendégeinek.

Kitartó szorgalma, erős elhatározása, szívós munkabírásiának eredményét élvezhette még életében, de mult év október havában súlyosbodott betegsége ágyba döntötte s azóta nem is tudott kijárni, de így is minden irányítást kezében tartott.

Áldozatkész volt, négy egyháznak fizetett egyházi adót.

Akkor távozott el szerettei köréből, midőn javulása már remélhető volt.

Utána ment hű szolgálja, Bajkó Mihály 65—70 éves öreg ember is, akit annak idején magához hívott, éveken át tartotta s mikor elgyengült és bevitték a szegényházba, ott mult év július óta élmezte. Halálát az öreg emberrel közölték, ki ezt megtudva, többé életmet nem vett magához s négy napra rá követte Viktor urát.

— **Időjárás.** A budapesti meteorológiai intézet időprognózisa: Jobbára borult idő várható főleg délen csapadékkal és átmenetileg valószínűleg hőemelkedéssel.

— **Halálozások.** Id. Szakáts Sándor birtokos életének 87-ik, házasságának 60-ik évében Gyergyóalfalun elhunyt. Felesége, gyermekei, köztük Szakáts Antal alfalvi főkantor és Szakáts István postamester, menyei és unokái gyászolják a közbeesülésben állott, munkás székegy embert.

Benke András, nyugalmazott szemléző községi pénztárnok március 8-án, életének 75. boldog házasságának 38-ik, községi pénztárnokságának 18-ik évében Gyergyóalfalun elhalálozott. Nagykiterjedésű rokonságán kívül unokaöccse, dr. Benke Antal ügyvéd, volt polgármester gyászolja.

Özv. Bárdossy Jánosné szül. Jakobi Atala életének 67-ik évében Toplicán elhunyt. A megboldogult feledhetetlen kedvességével mély gyászt hagyott hátra hozzátartozói és ismerősei lelkében. Az elhunytat özv. Kolbász Miklósné, mint hűséges gondozója és ápolója, Walter Edéné, özv. Merza Vilmosné, Jakobi István és Avéd Ödön unokatestvérei gyászolják. Koszorúmegváltás címén Walter Ede nagykereskedő 500 lej adományozott a mostani nehéz viszonyok között élő szegény nyomorgók segélyezésére. Nemes emberszeretete és cselekedete másoknak is követendő példát szolgálhat.

— **Kegyes adományok a gyergyói Árva ház részére.** Március 1-én két szép lóval robogott be egy jól megrakott hintó az árvaház udvarára. Nagy örömrivalgásban törtek ki a gyermekek, mert megismerték a kocsin ülő nemeslelkű jótévedőket, Szárhegy nemes asszonyát, Ferencz Andrásné. Itt van a mi jóságos asszonyunk, aki minden évben meglátogat minket. Nagy uzsonna-vaclorát rendezett a kicsi árváknak. A nemes urnő jóleső érzéssel nézte végig, hogy mily jó étvágygal költötték el a kis apró-

ságok a válogatottnál válogatottabb finom falatokat. A jó Isten fizesse vissza sokszorosan önzetlen lelkének jó cselekedetét.

A gyergyóalfalvi közbirtokosság 5.000 lej, Molnár Lajos k. bíró Gyergyóújfalmból 400 lej adományozott az árvaháznak.

Isten fizesse meg a kegyes adományokat!

Az előjáróság.

— **Verekedés szerelemföltésből.** Horvát József gyergyószentmiklósi munkanélküli hosszabb ideig együtt élt egy leánnyal. Utóbbi időben a viszony elhidegült köztük, minek okát Horvát, Solyom Vencel legénytársában vélte felfedezni, aki kitartóan udvarolt a leánynak. Horvát azzal vélte háborgó lelkét lecsillapítani, hogy Solyom Vencelt — amikor éppen a leánytól elvált — megtámadta s alaposan elverte.

— **Lopás.** Ismeretlen tettes csütörtökre virradólag a Vágó gyártelepről elemelt egy 12. cm. széles, 16 méter hosszú gépszíjat 5000 lej értékben.

* **Értesítés.** Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a tavaszi és nyári idényre a legjobb gyártmányu angol és belföldi szövetudonságok megérkeztek, mely árukat teljes beszerzési árban bocsájtom a nagyérdemű közönség rendelkezésére. A legújabb divat szerint készítek férfi- és gyermekruhákat szolid árért. Kiváló tisztelettel: Kádár Miklós uridivatszabó.

3—2

* **Két butorozatlan udvari szoba kiadó Főter 8.**

* **Egy szépen butorozott parkettes utcai szoba kiadó a napos oldalon Főter 8.**

* **Mezőgazdák és amatőrök nagy hasznát csak a leghornytuktól várhatnak, mert a világ legjobb tojótyukja. Tenyésztőjét szállítunk.**

LEGHORN FARM
Kocsis A. és Fiai
BRASSÓ.

A budapesti mezőgazdasági kiállítás.

Alig egy hét választ csak el az országos mezőgazdasági kiállítás megnyitásától, amikor a vidéki érdeklődők tízezrei és a külföldi látogatók ezrei új színeket fognak hozni Budapest világvárosi forgalmába. A kiállítási irodában és kint a tenyésztésártelepen már hetek óta folyik szüntelenül a munka, hogy az évről évre bővülő kiállítás keretei méltók legyenek az általános megnyilvánuló nagy érdeklődésre. A kiállítás látogatói nap-nap mellett változatos programu lovasmatatványokban és fogatelőhajtasokban gyönyörködhetnek majd, amelyekhez a díjazott állatok elővezetése fog csatlakozni. A tenyészállatkiállítás anyaga gazdagságával és kiváló minőségével még a mult év hatalmas kereteit is meghaladja. Az ismert nevű jeles tenyészeteken kívül jelentős számban fognak szerepelni egyes vidékek népies állattenyésztésének gondosan összeválogatott kollekciói is.

A tenyészállatkiállítás mellett a többi kiállítási csoportok is jelentős fejlődést mutatnak az elmúlt évekhez képest. A tejgazdasági, vetőmag- és termény-, szakoktatási és kísérletügyi, háziipari, dohány, erdészeti és halászati kiállítás csarnokán kívül bizonyára nagy számmal fogják felkeresni a látogatók a borkóstolóval kapcsolatos borászati és szőlészeti kiállítást. Érdeklődésre tarthat számot a mezőgazdasági export-intézet, az Orsz. Mezőgazdasági Kamara, az állattenyésztő egyesületek és szövetkezeti központok működését feltűntető pavillon is. Külön is megemlítést érdemel a nagysikerűnek ígérkező mezőgazdasági gép- és eszközkiállítás, amelynek keretében a nagyhirű magyar gazdasági gépipar és a külföldi gyárak képviselői fogják bemutatni ismert gyártmányaikat, a gépujdonosságokat pedig külön csoportban mutatják be.

A március 20-tól 25-ig megtekinthető, számtalan látványosságot és hasznos tanulságot ígérő kiállítás iránt általánosan megnyilvánuló nagy érdeklődést az 50 százalékos kedvezményes utazásra jogosító igazolványok igen nagyméretű igénylése is jelzi.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásárra utazók a vásárigazolvány ellenében 1931. március 14-től a felutazásnál a magyar határt vizum nélkül léphetik át és azt utólag Buda-

pesten 66 százalékos kedvezmény mellett megszerezhetik. A magyar államvasutak az odautazásnál március 14. és 24-ike között 50 százalékos, a visszautazásnál pedig 20. és 31-ike között szintén 50 százalékos kedvezményt nyújtanak, a román államvasutakon pedig a visszautazásnál március 24-től 31-ig szintén 50 százalékos a kedvezmény. A vásárigazolvány kapható minden menetjegyirodában. Ára 180 lej. 197 lej előzetes beküldése ellenében a Keleti Ujság kiadóhivatala is megküldi.

Az Urania mozgó hirei.

F hó 14-én és 15-én, szombaton és vasárnap

Elsodort Malek.

A világ megneveltetőjének hangos szuper filmje, mely minden eddigi produkcióját fölülmulja. Egy véget nem érő kacagás rengeti a nézőteret s az emberek bút-bánatot feledve mulatnak Malek (Buster Keaton) ötletes komikuson, — amint énekel, — táncol, — beszél. —

18-án és 19-én, szerdán és csütörtökön

Igy csak egy bécsi nő csókol.

Pompás, német filmoperett, melyben az UFA kipróbált garnitúrája Lilyan Harvey, Willi Fost excellálnak. Hangulatos, bájos kép a béke-évek boldog idejéből.

21. és 22-én, szombaton és vasárnap

A királynő férje.

(A szerelem himnusza.)

Mozink első nagy hangos operettje, mely az egész világ közönségének elragadtatását vívta ki. Lubitsch Ernőnek, a filmrendezői nagyságok legkiválóbbjának páratlan mesterműve s a nagy világ operett bonvivánjainak koronázatlan fejedelme, a nagyszerű Chavalier magával ragadó művészete teszi hosszú időkre feledhetlenné ezt a remekművet. Fény, pompa, ragyogás, Jean Mc. Donald lenyűgöző szépsége s eleganciája s az ötletes mese fülbemászó muzsikája élménynyé emelik a látványosságot.

Jön: **Ha a császár visszatér.**

Ramon Novarro.

Valuta-árfolyamok:

1 pengő	—	—	—	—	—	29 40 lej
1 dollár	—	—	—	—	—	168— lej
1 osztrák schilling	—	—	—	—	—	23 65 lej
1 angol font	—	—	—	—	—	817— lej
1 német márka	—	—	—	—	—	40 05 lej
1 lira	—	—	—	—	—	8 83 lej
1 svájci frank	—	—	—	—	—	32 76 lej
1 cseh korona	—	—	—	—	—	5 01 lej
1 francia frank	—	—	—	—	—	6 60 lej

A legjobb magyar és német könyveket olvashatja, ha beiratkozik

Vajda Bözsi

kölcsönkönyvtárába

(Str. Reg. Ferdinand 14.) Telefon: 11.

Állandóan új könyvek. Kedvező feltételek.

Nyitva: 13
mindennap d. e. 11-től d. u. 5-ig.

Jutányos áron eladó egy darab 1 méter 30 cm. magasságú diszes kivitelű

VASKÁLYHA.

Érdeklődők forduljanak a kiadóhoz, Sándory-nyomda.